

NOTAT

Sammenhæng mellem kræft som følge af påvirkning fra chrom - et historisk rids

20. december 2018

J.nr. 20185200571

ABS
LP/LEZV

Med nærværende notat redegøres kort for den historiske udvikling i viden om sammenhængen mellem kræft og chrom i WHO's kræftforskningsinstitut (IARC), som har ført til reguleringer i arbejdsmiljøreglerne. Derudover redegøres kort for erhvervs sygdomsfortegnelse optagelse af kræft som følge af chrom.

Historisk rids af viden om sammenhængen mellem kræft og chrom-6 i IARC

IARC gennemgik forskellige chromforbindelser i 1980 og vurderede, at chrom-6 forbindelserne calciumchromat, blychromat, strontiumchromat, chromtrioxid og zinkchromat er kræftfremkaldende.

Som følge heraf blev de nævnte stoffer i 1984 opført på Arbejdstilsynets liste over stoffer, som anses for at være kræftfremkaldende.

IARC fulgte udviklingen og vurderede i 1987, at chrom-6 forbindelser er kræftfremkaldende ud fra bl.a. en overhyppighed af lungekræft tilfælde ved chromat pigment fremstilling, bichromat produktion, forchromning og chromatering. Endvidere blev en overhyppighed af lungekræft hos svejsere af rustfrit stål også omtalt.

Arbejdstilsynets kræftliste blev opdateret med de øvrige chrom-6 forbindelser i 1992, og chrom-6 forbindelserne blev omfattet af Arbejdstilsynets kræftbekendtgørelse i 1993, hvor strontiumchromat og zinkchromat endvidere blev omfattet af en særregulering for at mindske kræft risikoen for personer, der arbejdede med disse to stoffer.

I 1997 blev blychromat omfattet af en særregulering i kræftreglerne. I 1999 blev der indført en arbejdsmiljøuddannelse i forbindelse med svejsning i rustfrit stål. I 2002 blev særreguleringen udstrakt til flere chrom-6 forbindelser, herunder chromatering og andre galvaniske processer, og alle, der svejsede i metaller, skulle nu have svejseuddannelsen.

I 2012 har IARC revurderet chrom-6 forbindelserne med samme konklusion som tidligere. Samtidig tilføjedes, at der er tilstrækkelig dokumentation for, at det hovedsagelig er lungekræft og evt. kræft i næse og bihuler, som chrom-6 forbindelser forårsager.

IARC har i maj 2017 klassificeret risikoen for lungekræft hos personer, der gennem arbejde med svejsning er udsat for svejserøg, (som kan indeholde chrom), i risikogruppe 1 (*kræftfremkaldende i mennesker*). IARC "opkvalificerede" således

vurderingen af svejserøg til den højeste risikogruppe. På møder i kræftrevisionsudvalget i efteråret 2017 og primo 2018 i regi af Arbejds miljørådet orienterede Arbejdstilsynet arbejdsmarkedets parter om IARCs vurdering. Hertil skal det bemærkes, at svejserøg siden 17. februar 1997 har været omfattet af reglerne i kræftbekendtgørelsen og således længe har været reguleret på det strengeste niveau i Danmark.

IARCs klassificering har også givet erhvervssygdomsudvalget anledning til at igangsætte en proces i udvalget om revision af erhvervssygdomsfortegnelsen. I dag er det praksis, at lungekræft som følge af svejserøg anerkendes i erhvervssygdomsudvalget.

Kræft som følge af chrompåvirkninger på erhvervssygdomsfortegnelsen

Chrom og dets forbindelser har stået på fortegnelsen over erhvervssygdomme siden den første fortegnelse blev udstedt i 1976. Det skal bemærkes, at sygdomme som følge af chrompåvirkninger også kunne anerkendes, inden der blev udarbejdet en egentlig fortegnelse over erhvervssygdomme. Fx fremgår det af § 1 A nr., 11, i lovbekendtgørelse af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde fra 1968, at ondartede svulster og disses forstadier ved påvirkning fra arsen-, chrom- eller organiske forbindelser berettiger til erstatning, såfremt påvirkningerne med rimelig sandsynlighed skyldes arbejdet.

På den første erhvervssygdomsfortegnelse fra 1976 var påvirkning af chrom og dets forbindelser placeret under gruppen ”sygdomme forårsaget af kemiske stoffer”. Det fremgår af fortegnelsen, at metal- og farveindustrien, cementstøbning og anvendelse af chromgarvede produkter er typiske eksempler på risikoområder. Det fremgår ikke specifikt af fortegnelsen, hvilke sygdomme der kunne anerkendes som følge af chrompåvirkninger i 1976.

Erhvervssygdomsfortegnelsen har udviklet sig siden og opdateres i takt med, at der kommer ny viden om sammenhængen mellem sygdomme og arbejdsmæssige påvirkninger. Det er Erhvervssygdomsudvalgets opgave at indstille til beskæftigelsesministeren, hvilke sygdomme der opfylder kravene for at blive optaget på erhvervssygdomsfortegnelsen. Det skal sikre, at erhvervssygdomsfortegnelsen altid tager udgangspunkt i den nyeste forskning. For at en sygdom kommer på listen over erhvervssygdomme, skal der være medicinsk dokumentation for en sammenhæng mellem sygdommen og arbejdet.

Chrom og chromforbindelser indgår i dag i forskellige grupper på erhvervssygdomsfortegnelsen. I dag kan lungekræft, næsehule og bihulekræft, allergisk eksem, astma, betændelse i slimhinder i øjne og øvre luftveje samt perforation af næseskillevægge anerkendes efter fortegnelsen. For at få anerkendt en chromrelateret sygdom efter fortegnelsen, er der visse kriterier, der skal være opfyldt. Kriterierne varierer, alt efter hvilket punkt på fortegnelsen, der er tale om. Det er også muligt at få anerkendt chromrelaterede sygdomme i erhvervssygdomsudvalget, såfremt eksempelvis tilskadekomne ikke opfylder fortegnelsens kriterier for anerkendelse, men der er særlige forhold, der taler for anerkendelse.